

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять третя

Стенограма пленарного засідання
24 травня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять третя

*Стенограма пленарного засідання
24 травня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 24 травня 2024 року)

Частина двадцять третя

Година запитань до Уряду	...5
Виступ Маршалка Сенату Республіки Польща Малгожати Кідави-Блонської	...27

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
24 травня 2024 року, 10 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени уряду. Прошу привітати *(Оплески)*.

Шановні колеги! Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Сьогодні день народження у нашого колеги народного депутата України Михайла Валерійовича Крячка, фракція «Слуга народу» *(Оплески)*. Давайте привітаємо іменинника, побажаємо йому успіхів, плідної роботи та нових здобутків на ниві діджиталізації нашої країни.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, сьогодні розпочався 28-й місяць героїчної боротьби українського народу проти широкомасштабного збройного вторгнення російської федерації. Попри всі труднощі та біль ми знаємо, правда на нашому боці, ми боремося за свободу, за право жити у своїй незалежній, суверенній державі, ми бачимо щоденну мужність наших воїнів, які на передовій захищають кожен метр рідної землі, демонструючи незламний дух і виняткову самовідданість.

На превеликий жаль, у цій жорсткій боротьбі Україна втрачає своїх героїв, ця втрата – невимовний біль, який важко передати словами. Прошу вшанувати

хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх захисників і захисниць, які віддали своє життя за Україну та її щасливе майбутнє, а також усіх мирних громадян, чий життя були обірвані російською агресією.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні колеги, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України та ухваленого на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп рішення сьогодні проводиться «година запитань до Уряду». На засіданні Погоджувальної ради була визначена тематика «години запитань до Уряду»: за пропозицією депутатських фракцій і груп члени Кабінету Міністрів України будуть відповідати на запитання стосовно заходів щодо забезпечення стабільності енергетичної системи України. Прошу звернути вашу увагу, що «година запитань до Уряду» проводиться в межах того питання, яке ми визначили.

Шановні народні депутати, процедура відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України така: спочатку запитання до членів Кабінету Міністрів України від депутатських фракцій і груп та відповіді на них – до 30 хвилин, далі запитання народних депутатів до членів Кабінету Міністрів України та відповіді на них – до 30 хвилин, відводиться до 1 хвилини на кожне усне запитання та до 2 хвилин для відповіді на нього. Тож переходимо до «години запитань до Уряду».

На трибуну для відповідей на запитання запрошується міністр енергетики України Герман Валерійович Галущенко. Будь ласка, Германе Валерійовичу.

Шановні колеги, прошу також звернути увагу, що наше засідання проводиться у відкритому режимі, відповідно його запис буде транслюватися у телемарафоні та в інтернеті, тому при наданні відповідей на запитання, шановні члени уряду, прохання не озвучувати інформації, яка може завдати шкоди національній безпеці України, і дотримуватися вимог законодавства у сфері охорони державної таємниці та поширення іншої інформації з обмеженим доступом, по можливості не допускати розголошення такої інформації.

Прошу представників фракцій і груп записатися на запитання з визначеної теми *(Шум у залі)*. Нові часи – нові формати.

Інна Романівна Совсун, фракція «Голос». Будь ласка.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, можна попросити сісти тих, хто... Фракція «Голос». У мене два запитання до пана міністра.

Запитання перше. Скажіть, будь ласка, коли саме підключена до мережі газотурбінна мобільна електростанція з потужністю 28 МВт, яка була передана від наших іноземних партнерів у лютому 2023 року? Скажіть конкретно, коли вона почала працювати, подавати електроенергію до загальної мережі?

Запитання друге стосується діяльності підприємства «НАЕК «Енергоатом». Ми пам'ятаємо історію про поломку на другому блоці Хмельницької атомної

електростанції, тоді не було вчасно здійснено ремонтні роботи. Скажіть, будь ласка, який обсяг генерації ми втратили через те, що не були проведені ці ремонтні роботи вчасно?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В., *міністр енергетики України*. Давайте я почну з другого запитання. Якщо можна, уточніть, про що саме йдеться. Яка планка на атомному блоці? Ви запитуєте. Дивіться, я теж не знаю про планку на другому блоці. Давайте так, я розумію, що є підвищена увага до АТ «НАЕК «Енергоатом», і хочу вам сказати, що це підприємство – найбільша генеруюча компанія сьогодні в країні. Завдяки «Енергоатому» немає тотального блекауту в Україні, і в 2022-2023 роках не було, і не буде ані в 2024, ані в 2025. Ремонтна кампанія підприємства «Енергоатом» затверджується відповідними наказами міністерства. Ми абсолютно чітко бачимо проходження ремонтної кампанії. Якщо ви подивитесь заплановані графіки ремонтів на минулий рік і проходження попереднього зимового періоду, то компанія скоротила ремонт взагалі по всім атомним блокам відповідно до встановлених графіків на 72 дні.

Нині ремонтна кампанія проходить у такий спосіб. Відбувається перезавантаження палива на трьох блоках, головне, те, на що ми орієнтуємося: що до наступної зими для підтримки енергосистеми всі дев'ять блоків будуть у роботі, як це було, до речі, попередньої зими. Хочу нагадати, що до великої агресії «Енергоатом» вперше в історії запустив у роботу 15 енергоблоків і виробляв понад 300 мільйонів кіловат-годин. Я просто не зовсім розумію, про яку конкретно проблему ви зараз мене запитуєте.

Наступне запитання стосовно газотурбінної мобільної електростанції. Вона була підключена в попередній опалювальний сезон, сьогодні є в системі та може подавати електроенергію. Я вам зараз точно дату не скажу, але це було в січні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БОЖИК В.І., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»)*. Прошу передати слово Разумкову Дмитру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую. Пане міністре, у мене зрозуміліше запитання. Скажіть, будь ласка, чи планується підвищення тарифів на електроенергію? Це перше запитання.

Друге запитання. У яких межах?

Третє запитання. Коли?

І четверте запитання. Який об'єм ресурсів ви хочете закумулювати? Головна історія про те, що ви плануєте підвищувати тарифи – це відновлення тієї критичної інфраструктури, яка знищена ворогом і не захищена вашим урядом, тими міністрами, які в тому числі нещодавно були звільнені.

Я хочу почути відповідь на ці чотири запитання. Якщо можна, вкладіться у 2 хвилини для того, щоб все-таки і ми, і український народ зрозуміли, до чого готуватися.

Паралельно хотілося б почути позицію Прем'єр-міністра щодо ситуації з тим, що свого часу на початку повномасштабного вторгнення було введено мораторій на підвищення тарифів для населення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую за запитання. Стосовно тарифів. Ми їх підвищували у минулому році, якщо ви пам'ятаєте, і завдяки цьому рішенням вдалося стабільно пройти календарний рік, тобто, маю на увазі, минулий рік та опалювальний сезон.

Стосовно нинішньої ситуації. Це питання розглядається, рішення буде прийнято... Зараз ми проводимо остаточні розрахунки, рішення буде прийнято найближчим тижнем, тобто до кінця травня. Питання у тому, що рівень тарифів, що є сьогодні, на жаль, не покриває, особливо з урахуванням тих втрат, які зазнала енергосистема, а ви знаєте, що основні учасники моделі ПСО – це дві компанії: «Енергоатом», яка втратила ключову генеруючу потужність, 44 відсотки своєї атомної генерації – Запорізьку атомну електростанцію, і «Укргідроенерго», яка, на жаль, перебуває під постійними ударами ворога і має дуже суттєві втрати в генерації... Враховуючи таку ситуацію, по-перше, ці тарифи, які є, не в змозі покрити собівартість виробництва. Це є одним з ключових питань з точки зору взагалі безпечності функціонування цих двох компаній. Як я вже зазначив, навіть з урахуванням втрачених потужностей нині компанія «Енергоатом» генерує більше 50 відсотків електроенергії всієї країни, якщо ви додасте потужності «Укргідроенерго», то йтиметься про понад 60 відсотків генерації. Це критична генерація для нашої країни.

Стосовно розрахунків. Безумовно, розрахунки є, ми їх зараз верифікуємо щодо того, які додаткові надходження отримає державний бюджет з точки зору, по-перше, відповідної сплати дивідендів цими двома компаніями і, по-друге, збалансування взагалі всього ринку. Від функціонування цих компаній залежить взагалі фінансова стабільність всього ринку електроенергії, тому що відповідні платежі надходять циклічно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З якої процедури? Ну, якщо буде не з процедури, Дмитре Олександровичу, ми погасимо.

Разумков – з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Олександрє Сергійовичу, я до вас звертаюся як до головуючого. Будь ласка, попросіть міністрів відповідати на запитання, які їм ставлять, про цифри, терміни, які суми хочуть зібрати. Я не запитував про дві компанії, які щось там генерують або не генерують. Я запитав, скільки, коли і яку суму хочуть зібрати для того, щоб відновити структуру. Це з процедури. Будь ласка, нехай міністр відповість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу. Шановні міністри, будь ласка, відповідайте по суті. Ще було запитання до Прем'єр-міністра. Додамо 1 хвилину для відповіді. Будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А., Прем'єр-міністр України. Дякую. Шановні народні депутати! На початку повномасштабного вторгнення був прийнятий відповідний закон щодо фіксації тарифів на окремі види комунальних послуг і енергоресурсів. Цей закон діє, його норм дотримуються, тарифи не змінюються.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Івченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі Кучеренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане міністре! Шановний уряде! Шановні колеги! Ну, насамперед, безумовно, тема, яку ми сьогодні обговорюємо, дуже чутлива і професійна. Сподіваюся, що ми будемо мати можливість і на рівні комітету, і в іншому форматі це фахово розглянути.

А вам, пане міністре і пане Прем'єр-міністре, поставлю запитання, які сьогодні цікавлять передусім простих українців. Запитання номер один: буде чи не буде підвищення і чи вдасться уряду втримати тарифи? Чи буде повне обґрунтування і коли ми дізнаємося про це? Минулого року це було 29 травня, а тарифи підвищилися з 1 червня.

І друге дуже важливе запитання. Якщо не вдасться втримати тарифи, чи гарантує їх підвищення від відключень, від графіків, чи все-таки населенню треба

готуватися жити в умовах обмеження? І тоді так само, що ви робите, щоб це було прозоро і справедливо?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую. Я ще раз хочу підтвердити, що це питання розглядається, вирішено воно буде протягом наступного тижня. Крім того, ми зараз розглядаємо диференційований підхід. Не думаю, що просто буде змінений один тариф на інший, буде диференціація залежно від обсягу споживання електроенергії.

Питання графіків. Дивіться, станом на сьогодні, це цифри, які я можу тут озвучувати і озвучував їх публічно, з 22 березня внаслідок атак на енергосистему ми втратили більше 8 гігават генеруючих потужностей в системі. Це величезний обсяг. Якщо просто порівнювати, то пік споживання протягом попереднього осінньо-зимового періоду був 18 гігават, тобто з 18 гігават потужностей 8... Ви можете зрозуміти, про які цифри ідеться. Безумовно, питання відключення або невідключення безпосередньо буде залежати від того, як ми зможемо повернути втрачену генерацію, оті, скажімо, до 8 гігават або більше 8 гігават, навіть у систему. Це по-перше.

І по-друге. Давайте теж відверто про це говорити, буде залежати від рівня наступних атак, тому що ми знаємо, що вони будуть, планують атакувати нашу енергосистему, і навіть не від самого факту таких атак, а від впливу тих атак на нашу енергосистему. Відповідно прогнозувати наслідки зараз складно. Сподіватимемося, що вони будуть мінімальні, і від цього залежить відповідь саме на це запитання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучер Микола Іванович, група «Довіра». Будь ласка.

КУЧЕР М.І., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 17, Вінницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Білозір Ларисі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Миколаївна Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні міністри! Шановний пане міністре! Ми всі побачили, що під час війни традиційна генерація, побудована за радянських часів, виявилася дуже вразливою. Зрозуміло, що треба міняти стратегію розбудови енергетики. Чи є вона в уряді? Що зроблено для розвитку децентралізованої генерації? Скільки встановлено нових когенераційних газових станцій? Коли будуть сотні малих електростанцій? Які економічні стимули планують в уряді для

інвестицій в нову малу децентралізовану генерацію? І чи плануєте спростити процедуру оформлення землі, наприклад, дозвільної системи, документації для нового будівництва, скасувати екологічну процедуру оцінки впливу і побороти корупцію: заборонити деяким державним органам сунути свій «корумпований» ніс у таке будівництво?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Насправді взагалі питання розвитку децентралізації і розподіленої генерації має юридичний аспект, закріплено вже в енергетичній стратегії України. Хочу вам сказати, що це той шлях, який ми обрали, схвалюючи енергетичну стратегію в квітні минулого року.

Абсолютно зрозуміло, що централізована система з позиції мілітарних ризиків вразлива, тому що, безумовно, ворогу набагато простіше вразити великий об'єкт будь-якої генеруючої потужності.

Такі атаки насамперед змушують нас прискореними темпами децентралізувати генерацію в енергосистемі. Згідно з нашою програмою ми планували до 2035 року відповідними етапами виводити теплову генерацію і децентралізувати її по регіонах. Ми це робимо пришвидшеними темпами. Що для цього важливо?

Ви згадали, що, дійсно, однією з основних і великих перепон є саме оці бюрократичні процедури, які необхідно пройти, щоб встановлювати такі об'єкти. По-перше, на сьогодні ми вже прийняли відповідні рішення, тобто рішенням уряду вже скасовані всі дозвільні документи, які потрібні для встановлення такого типу генерації. По-друге, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), ухвалено два рішення, які спростили процедуру. Перше, це приєднання до електромереж. На жаль, прийняття такого рішення теж займало певний час, потребувало розроблення проектів плюс потрібно було витратити відповідні кошти. На сьогодні максимально спрощено як приєднання до мереж, так і приєднання до газових мереж, що важливо з урахуванням того, що ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день! Прошу передати слово Іванні Орестівні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановний пане міністре, скажіть, будь ласка, у контексті саме цієї підготовки до розвитку розгалуженої генерації малої потужності, скільки газотурбінних станцій ви за останній рік закупили, а якщо не закупили, то чому? Які у вас плани щодо цього? Це перше запитання.

Друге запитання. Які інструменти і заходи ви пропонуєте, щоб допомогти громадянам вижити в умовах відключення електроенергії?

І третє запитання. Ми розуміємо, що надзвичайно критично ефективно і прозоро використовувати кошти, які надають наші партнери, для відновлення наших енергетичних потужностей. То які інструменти контролю і моніторингу за цими коштами ви пропонуєте?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую. Давайте я почну з останнього запитання, яке важливе. То як працює механізм? Створено Фонд енергетичної підтримки України. Це фонд, який ми створили у квітні 2022 року спільно з комісаром Європейського Союзу з питань енергетики Кадрі Сімсон. У цей фонд держави вносять кошти на підтримку енергетики України. Станом на сьогодні у цьому фонді вже понад 400 мільйонів євро, більшість із них уже розподілені.

Але як це відбувається? Адміністратором цього фонду є Секретаріат *Energy Community*, що розташований у Відні. Вони займаються технічними питаннями. Тобто ми, умовно, після атак збираємо інформацію про потреби енергокомпаній: яке устаткування необхідно, що треба встановлювати, замінити, виготовляти, і надсилаємо до фонду. Фонд сам проводить закупівлю, тобто гроші надходять у фонд. *Energy Community* проводить закупівлю через компанію *Tetra Tech*. У нас є фідучіарна угода між Міністерством енергетики України, *Energy Community* і компанією *Tetra Tech*. Відповідно компанія *Tetra Tech* закуповує необхідне устаткування. Далі ми просто отримуємо це устаткування фізично в наш хаб у Хмельницькій області.

Питання в тому, що надходження і використання коштів – це абсолютно зона відповідальності *Energy Community*, відповідно *Tetra Tech* – це компанія, яка залучена USAID у рамках проекту енергетичної безпеки (*Шум у залі*).

Стосовно підстанцій. Дивіться, є відповідна програма. Підстанції вже розташовані, розташовуються і будуть розташовуватися на платформі компанії «Оператор газотранспортної системи України». На жаль, з урахуванням формату засідання я не зможу вам назвати конкретні цифри, але вони всі є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна, група «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Валерію Гнатенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Гнатенко. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Добрий день! Шановний пане міністре, нещодавно ваш заступник Микола Колісник заявив, що наступний опалювальний період можна пройти без масштабних відключень електроенергії, нібито Міністерство енергетики України вже розробило чіткий план. Водночас є публічна інформація від міністерства, що внаслідок серії масованих атак було втрачено Україною близько 8 гігават генерації. Наскільки це реалістична ситуація і цей план, про який заявив ваш заступник? Думаю, що людям потрібно довести реальну картину того, до чого готуватися під час наступного опалювального періоду.

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую за запитання. Дивіться, дійсно, основне завдання – максимально повернути генерацію в роботу до зими. З урахуванням абсолютно вірно озвученої цифри, я щойно сказав, це близько 8 гігават, навіть більше 8 гігават генеруючих потужностей, це надскладне завдання.

Маємо досвід 2022-2023 років, коли теж, ви це пам'ятаєте, з 10 жовтня по 9 березня ми жили під щоденними атаками енергосистеми України. Так ось, після закінчення тих масованих атак ми змогли відновити до осінньо-зимового періоду і протягом нього 3,3 гігавата знищеної генерації, повернути їх в систему. Таке завдання стоїть перед нами і зараз. Безумовно, 8 гігават – це досить масштабна цифра для цього завдання.

Що тут важливо? Є комплекс заходів. Перше – це питання децентралізації. Про це запитували. Це не пов'язано з відновленням і ремонтами, це ті мегавати, які ми зможемо додати в систему.

Друге питання – це ремонт. Без сумніву, максимальне повернення знищеної генерації там, де це можливо, – ключове завдання.

Третє питання – це переговори з нашими європейськими партнерами, які ми вже ведемо. Існує можливість покривати оцей дефіцит генерації за рахунок залучення імпорту електроенергії.

У нас були збільшені можливості перед попереднім осінньо-зимовим періодом до 1,7 гігавата, які ми можемо імпортувати в Україну додатково до нашої генерації. Сьогодні наше ключове завдання – до осінньо-зимового періоду максимально збільшити цю цифру. Зараз ми проводимо переговори про те, яка

цифра цього імпорту може бути з точки зору безпеки, зокрема, енергосистеми Європейського Союзу, щоб ми критично...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку! У мене декілька запитань. Нещодавно, як ви знаєте, Верховна Рада України відправила у відставку Олександра Кубракова. Головною претензією до нього була незадовільна робота щодо захисту об'єктів енергетики. Водночас ніхто не згадує про те, що Міністерство енергетики України в особі вашого заступника погодило, зі свого боку усі проекти фортифікаційних споруд, які будує Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України. Що ви думаєте стосовно цього? Чи поніс хоч хтось відповідальність за ті фортифікаційні споруди, будівництво яких було погоджено, але вони не відіграли тієї ролі, яку мали б? Це перше.

Друге. Чи встигнемо ми відновити генерацію до опалювального сезону? До чого готуватися людям?

І третє запитання. Скільки було виділено коштів на відновлення генерації загалом енергосистеми, зокрема з допомогою наших західних партнерів? І як розподіляється ця допомога, як розподіляються ці кошти щодо приватних і державних компаній?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую. Я тоді швиденько одразу дам відповідь на третє запитання. Суми я вже називав. Якщо ми говоримо про фонд, це більше 400 мільйонів євро, які сьогодні розподілені. Ми насправді розподіляємо на всі види компаній залежно від потреб, мова йде про те, що кошти використовуються виключно на відновлення після обстрілів. Крім того, є відповідні рішення, які, наприклад, приймає уряд щодо виділення коштів, коли мова йде про державну генерацію, зокрема нещодавно було ухвалено відповідне рішення щодо компанії «Центренерго». Додатково ми працюємо над тим, щоб спростити механізм залучення кредитів для приватників, щоб вони так само могли використовувати ці кошти на відновлення.

Стосовно захисту. Давайте теж відверто говорити про те, що магічного захисту куполом для об'єктів генерації та передачі електроенергії не існує, його не існує у світі. Ідеться про системи захисту, які ми створювали як пасивні, насамперед мова йшла про системи, які забезпечують відповідні об'єкти від дронів атак. Безумовно, захистити, наприклад, машинний зал станції так, щоб забезпечити від масованих ударів ракетами неможливо, тим більше з урахуванням того, який вигляд мають ці машзали, їх площі, поверховість. Це нереально.

Питання в тому, що можна говорити про різні види... *(Не чути)*. Чи важливий цей пасивний захист? Безумовно, важливий. В усіх розрахунках, дійсно, і наші міністерства, і не тільки наші погоджували всі проекти такого типу захисту. Крім цього, одним із ключових суб'єктів, хто був залучений, – це Генеральний штаб, який...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас ще є 8 хвилин, записуємося, будь ласка, колеги, друге коло запитань від фракцій і груп.

Вельможний, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Два тижні тому я звертався до вас щодо заборгованості з виплати заробітної плати шахтарям. Тоді ви відповіли, що підприємству потрібно перереєструватися на підконтрольній Україні території і виплати будуть. Однак, наскільки мені стало відомо, ДП «Первомайськвугілля» з тимчасово окупованої території Луганщини неодноразово намагалися перереєструвати. Були десятки зустрічей з представниками міністерств, чиновниками, сотні листів – результату немає. Заборгованість із виплати заробітної плати та інших виплат перед працівниками становить понад 50 мільйонів гривень, 4,5 тисячі людей та члени їх сімей, разом це 15 тисяч осіб, залишилися у злиднях і більше двох років не можуть отримати гроші, зароблені важкою працею. Скажіть, будь ласка, коли нарешті ви виплатите заборгованість із заробітної плати?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую за запитання. Насправді після вашого питання, яке ви поставили два тижні тому, дійсно, ми зараз... Дивіться, питання перереєстрації – це питання юридичної особи, безпосередньо господарського суб'єкта. Воно чомусь не вирішувалося. І проблема не в листах. Не міністерство робить перереєстрацію компанії, вона сама має перереєструватися. Проблема в тому, що для розв'язання цього питання треба здійснити перший крок – необхідно саме юридично створити цю можливість. Заступнику дали відповідне доручення, він займається тим, щоб просто допомогти вирішити питання перереєстрації компанії. Після цього вже відкривається можливість вирішувати питання щодо заборгованості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович, фракція «Голос». Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане міністре, добрий день! Радий вас бачити в стінах Верховної Ради.

Два питання. Перше, дуже конкретне, стосується другого блоку (Х-2) Хмельницької АЕС. Яка її проектна потужність, на якій потужності працює блок? Що безпосередньо уряд і міністерство роблять для того, щоб допомогти підприємству «Енергоатом» усунути так звану аномальну подію, коли щомісяця ми втрачаємо потужності мінімум на 130 мегават для енергетичної системи?

Друге питання стосується врегулювання боргів у сфері теплопостачання. Нещодавно Кабмін вніс законопроект, який розписаний і на наш комітет. На мою думку, його прийняття не повністю буде сприяти в розрахунках у сфері теплопостачання і може лише поглибити кризу.

Хотів би вас особисто запросити на засідання нашого комітету, щоб ми провели його в закритому форматі, і те, що ви не можете озвучити тут, ви озвучили б у нас.

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую за питання. Так, насправді ми розуміємо, що стосовно цифр, будь яких цифр, і, зокрема, локації встановлення того чи іншого обладнання дійсно можна говорити тільки в режимі обмеженого доступу до інформації.

Стосовно блоку Х-2. Відбудеться перезавантаження палива, потужність, яку блок видавав, до 910 мегават у систему. Відповідно були проведені роботи щодо модернізації ротора на цьому блоці. На жаль, сталася подія, коли змушені були зупинити роботу, поміняти ротор і повернути немодифікований попередній ротор. Це, безумовно, вплинуло на видачу потужностей.

Щодо цієї події проходять відповідні консультації, тому що модифікацію робили на підприємстві «Турбоатом», тобто комісія з двох підприємств верифікує цю подію. Після цього можна буде зрозуміти, чи є можливість знову, умовно, наростити, зробити ремонт і повернути ротор назад, щоб збільшити потужність.

Стосовно знову-таки питання цифр. Я знаю, що от ви, наприклад, часто звертаєтеся із запитами, а ми в режимі обмеженого доступу до інформації насправді готові надавати відповідь, тобто в режимі «таємно» надавати ту інформацію, яку потрібно. Ви знаєте, що ми спостерігаємо, на жаль, намагання ворога максимально все-таки отримати доступ до будь-якої інформації через будь-які джерела, Служба безпеки України над цим дуже інтенсивно працює. Ми розуміємо, що все-таки перебуваємо в режимі воєнного часу, тому така ситуація.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович, фракція «Батьківщина».

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Фракція «Батьківщина». Перше запитання до пана Прем'єр-міністра. Пане Прем'єре, ми неодноразово чули історію про те, як летіли 11 ракет, шість чи сім збили, чотири прилетіли, бо нам не вистачило ракет. Одночасно ми величезні кошти, десятки мільярдів, витратили на так звані об'єкти захисту трансформаторних підстанцій, причому, зокрема, розпочали створювати об'єкти третього ступеня, які коштують по 7-8 мільярдів гривень. Думаю, що будівництво лівової частки цих об'єктів заморожено, вони не закінчені, те, що я бачив. Чи не було помилкою, м'яко кажучи, що не вистачило грошей, а кошти витратили?

Пане міністре, я звертаю вашу увагу, до речі, хочу вас максимально підтримати, але дуже прошу своєчасно приймати рішення. Постанова про спрощення приєднання з'явилася тільки два-три тижні тому, з «нічними» прайс-кепами так само дуже запізнилися, тому були величезні проблеми. Інші документи теж з'являються із запізненням. Будь ласка, врахуйте це.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Стосовно об'єктів захисту, які вже збудовані. У нас захист ділиться на перший, другий і третій рівні.

Перший – це найпростіший, габіони або попросту мішки з піском. На сьогодні це все вже повністю зроблено у вигляді габіонів, які стійкіші та витримують більше навантаження під час ударів. Буквально сьогодні вночі, до речі, такий рівень захисту вчергове спрацював, коли прилетів «шахед», трансформатор врятовано. Це щодо сьогоднішньої нічної атаки, а протягом всього періоду цей захист відпрацював найбільше.

Другий рівень захисту – це бетонні саркофаги над трансформаторами на визначених підстанціях, які несуть ключове навантаження щодо передачі дистрибуції електроенергії. Такі об'єкти будуються вже протягом року, відповідно там, де вони збудовані, де трансформатори вже підключені і застосовано подібний рівень захисту, це абсолютно ефективно працює. Тут не те, що про помилку неможливо говорити, це абсолютно ефективний інструмент захисту від дронів.

Стосовно сильніших ударів будемо бачити, це закрита інформація, тому і ділитися нею зможемо відповідно в закритому режимі. Вважаю, продовження створення пасивного захисту для всіх об'єктів, які можливо у такий спосіб захистити, це правильний підхід.

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Якщо можна, я доповню щодо другого вашого питання. Дивіться, якщо ми говоримо про прайс-кепи, то, умовно, це не повноваження уряду, це повноваження відповідно комісії, яка законодавчо є незалежним органом, незалежним регулятором. Ми свої позиції, безумовно, доводимо одразу і комунікуємо з комісією, питання... На жаль, уряд взагалі не має механізму впливу на терміни прийняття рішень комісією, тобто тут питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, записуємося на запитання народних депутатів, у нас півгодини.

Васильєв Ігор, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ВАСИЛЬЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Пане Галущенко, ви говорите про децентралізацію генерації енергетики, скажіть, будь ласка, чи розглядаються, чи впроваджуються програми для домогосподарств щодо розвитку альтернативних джерел електроенергії? Ми бачимо, що, мабуть, 95 відсотків усіх дахів по Україні без сонячних панелей. Чи є якісь програми? Чи будете запроваджувати? Чи є це стратегічно важливим напрямом розвитку?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую за ваше запитання. Насправді це важливий напрям розвитку, над яким ми працюємо. Можу сказати, що взагалі протягом 2022, 2023 років тільки за рахунок розвитку альтернативних джерел енергії ми доповнили систему 650 мегаватами додаткової генерації.

Стосовно сонячних панелей і використання їх у приватних домогосподарствах. Ми невдовзі закінчимо опрацювання відповідної програми, що дасть можливість отримувати пільгове кредитування з частковим покриттям тіла кредиту за рахунок донорських коштів, що так само створить можливість встановлювати до 10 кіловат з відповідним інвертором для домогосподарств, і саме це реалізує напрям, про який ви сказали. Це дійсно важливий напрям. У країні 200 тисяч домогосподарств, відповідно можливість забезпечення автономним електропостачанням за рахунок такого типу генерації насправді суттєво покращить стан енергосистеми. Це перше.

І друге. Це, безумовно, децентралізація. Ми мінімізуємо оці мілітарні воєнні ризики, про які я сказав, коли ворог системно, масштабно атакує саме великі генеруючі потужності і підстанції з передачі електроенергії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус Андрій Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! У мене запитання до Дениса Анатолійовича. Денисе Анатолійовичу, у нас зараз суттєвий дефіцит генерації і, очевидно, що він буде не тільки цього року, але і наступного. Можливо, у зв'язку з цим є сенс тимчасово, наприклад, до кінця 2025 року відмінити ввізне мито і сплату ПДВ при імпорті, тобто ввезенні такого

обладнання, яке може допомогти з'явитися новій генерації, а саме: сонячних панелей, інверторів, накопичувачів, так званої технології *Energy Storage*. Це могло б суттєво допомогти. Яка ваша думка щодо цього? Це перше.

І друге запитання. Нам важлива розподілена генерація, яка наближена до кінцевого споживача, я знаю, що уряд над цим працює, приймалося якесь рішення, щоб дати стимул об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) встановлювати сонячні панелі або інше. Чи можете ви прокомунікувати, пояснити, над яким рішенням зараз працює уряд?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую. Стосовно першої частини запитання. Так, ми абсолютно підтримуємо таку пропозицію, Андрію Михайловичу. Потрібно запроваджувати звільнення від ПДВ, від мита і спрощувати митні процедури або взагалі практично їх відмінати для ввезення будь-яких елементів або будь-якого генеруючого обладнання, що люди, бізнес можуть використовувати. Ми підтримуємо таку пропозицію. Уже є два проекти, давайте їх розглядати і чимскоріше приймати. Це правильний підхід.

Стосовно пропозиції уряду. Прийнята відповідна постанова Фонду енергоефективності, уряд підтримав цей напрям. Гроші виділені. Відбувається дофінансування у розмірі 2 мільйони гривень кожному ОСББ, яке встановлює відповідні елементи, тепловий насос або сонячну генерацію. Ця програма вже діє, ОСББ можуть звертатися, їм компенсується 2 мільйони гривень у вигляді гранту на безповоротній основі. Додатково ми розглядаємо програми стимулювання для людей уже напряму, крім ОСББ, ще є пряма підтримка людей для встановлення альтернативної генерації, батарей або будь-якого енергогенеруючого обладнання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лерос Гео Багратович. Будь ласка.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Андрію Шараськіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шараськін, фракція «Голос». Будь ласка.

ШАРАСЬКІН А.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дай Боже здоров'я! Питання до міністра внутрішніх справ і до Прем'єр-міністра.

Ви знаєте, що питання захисту – на першому місці, питання виробництва боєприпасів також. У мене питання і прохання насамперед до міністра внутрішніх справ: візьміть, будь ласка, під особистий контроль справи, де за статтями 263 і 263¹ Кримінального кодексу України кримінальне провадження проводиться стосовно тих, хто виготовляє боєприпаси для Збройних Сил України. І ваша позиція щодо цього. Це перше.

І друге питання – до пана Прем'єр-міністра. Воно стосується того, що закон про ліцензування фактично дублює постанову Кабінету Міністрів України № 576 від 1992 року, по суті, потрібно отримувати дозвіл Міністерства внутрішніх справ України на отримання ліцензії з виробництва боєприпасів, відкриття тирів, стрільбищ і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КЛИМЕНКО І.В., *міністр внутрішніх справ України.* Дякую за питання. Я тримаю під контролем такі справи, особливо щодо виробництва зброї нашими підприємствами. Водночас, якщо у вас є конкретні факти, я готовий сьогодні отримати цю інформацію і перевірити, а потім офіційно дати вам відповідь.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Стосовно другої частини. Уряд уже спростив вимоги до виробництва будь-яких боєприпасів, дронів. Повністю зняті всі обмеження та бар'єри так само, як у виробництві дронів.

Стосовно постанови № 576 від 1992 року я подивлюся. Якщо те, що ви говорите, правда, звичайно ми це скасуємо як зайві бар'єри. Думаю, що такого не мало б існувати. У нас взагалі не було звернень від ринку, від бізнесу про будь-який бар'єр, пов'язаний з цим документом 1992 року. Перевіримо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Задорожній Микола Миколайович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАДОРОЖНІЙ М.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Павлішу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш Павло. Будь ласка.

ПАВЛІШ П.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день! У мене два питання. Германе Валерійовичу, перше питання стосується виплати заробітної плати на ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат». На підприємстві більше півроку

працівники не отримують заробітної плати, вони працюють напряму з компанією «Енергоатом». Треба прокоментувати і, якщо можна, вирішити це питання.

Друге питання стосується підприємств... У нас така ситуація, що обленерго є чи то виробниками електроенергії, чи то незрозуміло, якими підприємствами. Питання стосується підприємств, які були на окупованих територіях. На сьогодні обленерго подають позови про стягнення коштів з цих підприємств, які навіть не працювали під час окупації, при цьому до енергокомпаній, які виробляли електроенергію, також...

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Я розумію проблему. Давайте я почну з відповіді на перше питання. Насправді заробітна плата з осені минулого року виплачується регулярно. Мова йде про борг із виплати заробітної плати, який, дійсно, утворився за попередній період. Є чіткий графік погашення цього боргу. Ну, цей графік є, я можу навіть вам його показати окремо.

Стосовно іншого питання, про яке ви говорите. Питання, дійсно, виникло через те, як подавалися дані щодо генерації об'єктами на непідконтрольній території. Це питання, до речі, є предметом розслідування ряду кримінальних справ правоохоронних органів. На сьогодні воно вирішено, є рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Мова йде про те, що коли генерація розташована на непідконтрольній території, вона не генерує електроенергію в нашу об'єднану енергосистему, відповідні показники мали надаватися обленерго підприємству «Гарантований покупець», далі компанії «Укренерго» і верифікуватися як нуль виробництва. Насправді це питання сьогодні більше в площині тієї інформації, яку надавали саме обленерго, як вони верифікували, тому що вони перші на вході, які бачать, хто в їх регіоні генерує і постачає електроенергію. Дійсно, є питання. Стосується це не тільки Херсонської області, набагато ширший спектр, також цілого ряду прифронтових областей, де відбувалися бойові дії або частина яких, на жаль, зараз тимчасово окупована.

Тут дуже важливо, що ті цифри мають бути верифіковані по всьому ланцюгу, і далі їх має верифікувати регулятор, що саме так. З моменту прийняття рішення влітку минулого року такого вже не відбувається, але є питання стосовно тих періодів, які були до цього.

Безумовно, нині вся ця верифікація йде і, в принципі, думаю, що просто оці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павловський Петро. Будь ласка.

ПАВЛОВСЬКИЙ П.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку! У мене запитання до Дениса Анатолійовича. Денисе Анатолійовичу, два тижні тому в цій залі ви сказали, що не маєте повноважень щодо здійснення

службового розслідування стосовно голови Державної служби України з безпеки на транспорті та заступника міністра розвитку громад, територій та інфраструктури. Це виявилася неправда, тому що відповідно до Порядку проведення службового розслідування (постанова затверджена 7 березня 2023 року і вами підписана) саме на вас лежать повноваження щодо проведення службового розслідування.

У мене запитання таке: чому ви не створили комісію і не проводите службове розслідування щодо зазначених осіб?

І друге запитання. Які вами вживаються заходи для боротьби з корупцією в Укртрансбезпеці, про факти якої вам було повідомлено Комітетом з питань транспорту та інфраструктури?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Усі офіційні звернення опрацьовуються згідно з чинним законодавством Секретаріатом Кабінету Міністрів України, профільними міністерствами. Укртрансбезпека – у сфері управління Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. Усі кроки і заходи у відповідь на звернення народних депутатів здійснюються органом управління. Кабінет Міністрів приймає відповідні рішення у разі необхідності затвердити якісь процедурні питання таких органів управління, як міністерство, під час проведення подібних розслідувань. Якщо у вас є дані, що розпочато службове розслідування, поставимо під контроль, я доручу профільному міністерству проконтролювати і надати вам відповідь щодо результатів цього розслідування.

Стосовно зменшення можливостей для корупції. Насамперед це робота нашої антикорупційної інфраструктури, створеної, зокрема, і парламентом, ми бачимо результати. І діджиталізацією, в принципі, повністю унеможлиблюються корупційні прояви. Тому питання діджиталізації всіх послуг, що могла б надавати Укртрансбезпека, стоїть сьогодні перед міністерством, таке завдання поставлено, починаючи з електронної черги у пунктах пропуску через кордон і завершуючи зважуванням автотранспорту в русі. Усі ці проекти, усі ці плани затверджені урядом, мною особисто також були ініційовані і перебувають під контролем впровадження діджитал-рішень для зменшення корупційних впливів у цьому органі.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Микиша Дмитро Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку

та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. У мене запитання до міністра енергетики. Германе Валерійовичу, два запитання.

Перше. Ми вже зараз розуміємо, що Харківщина – один із найпостраждаліших регіонів України щодо енергетики і станом на сьогодні система енергетики Харківщини, скажімо так, не витримає ту кількість абонентів, яка є на території Харківської області. Запитання: що робиться міністерством у цьому напрямі, які кроки здійснюються для того, щоб вирішити це питання?

І запитання друге. Селище Слобожанське Харківської області, на території якого розташована Зміївська ТЕС. Ми розуміємо, що вона зруйнована, від цієї станції залежало не тільки електропостачання, а й теплопостачання майже 12-тисячного селища. Що робиться, які здійснюються кроки чи які є плани для того, щоб підтримати енергетичну спроможність селища, щоб люди буквально не замерзали в осінньо-зимовий період, який буде в 2024-2025 роках?

Дякую.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую вам за запитання. Насправді Харківщина у нас пріоритет у вирішенні завдань забезпечення як тепла, так і електроенергії. На жаль, через постійні обстріли, близькість до ворога і фактично повністю знищену генерацію в регіоні, причому не тільки великі станції, як Зміївська ТЕС, ТЕЦ-5, там знищені і маленькі станції: ТЕЦ-3, «Есхар», вони всі знищені майже під нуль... Дійсно, сьогодні ми виходимо з того, як швидко забезпечити автономність у теплопостачанні і електропостачанні.

Є відповідні програми, ми постійно працюємо, є штаб, який цим займається у режимі 24/7. На сьогодні вже визначені точки, устаткування. Питання в тому, що це устаткування треба буде встановити до початку опалювального сезону саме на Харківщині, у Харківській області.

Друге запитання, яке ви ставили, щодо забезпечення теплом. Це пов'язані питання, тому що, дійсно, по факту в нас кожна велика генеруюча теплова електростанція так само генерує тепло для найближчих містечок. Ми маємо розуміння, як забезпечити постачання тепла (я не хочу зараз говорити про деталі) у разі, якщо Зміївська теплова електростанція не зможе взагалі відновитися до опалювального сезону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, скажіть, будь ласка, може, ми все-таки... Завершуємо, так?

Білозір Лариса. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М. Прошу передати слово Олександру Сухову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Передайте, будь ласка, слово.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». У мене питання до міністра внутрішніх справ. (Чи чують мене?) Безумовно, воно не стосується енергетики, але питання не менш важливе. Лисичанська міська військово-цивільна адміністрація (Луганська область) рік тому придбала будівлі занедбаного аварійного дитячого табору в Кіровоградській області за ціною 35 мільйонів гривень для начебто проживання переселенців. За фактом розкрадання бюджетних коштів під час придбання бараків було розпочато досудове розслідування. Експертиза встановила, що вартість будівель табору завищена у два рази, тобто факт розкрадання коштів уже встановлений.

Ще раз повторюю, слідство триває понад шість місяців, ніхто не затриманий, підозри нікому не оголошені, арешт на майно та рахунки не накладено. Звертаюся до вас з проханням взяти під особистий контроль це резонансне кримінальне провадження, питання безпосередньо стосується жителів Луганщини.

Дякую.

КЛИМЕНКО І.В. Добре, беру під особистий контроль. У мене просто до вас прохання, щоб ми мали зворотний зв'язок щодо цього питання, цього кримінального провадження. Після того як орган досудового розслідування заслухає всі матеріали, ми зможемо вам надати ту інформацію, яку зможемо надати на той час. Думаю, що протягом тижня ми повернемося до цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кучер Микола Іванович, група «Довіра». Ще поставить запитання Фріз, і після цього ми завершимо, шановні колеги, якщо ви не проти.

Кучер. Будь ласка.

КУЧЕР М.І. Прошу передати слово Олександрю Юрченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Передайте, будь ласка, слово.

ЮРЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Германе Валерійовичу, для того щоб підтримати і Харківщину, і всю Україну, необхідно збільшити, можливо, імпорт електроенергії з Європи. На сьогодні технічна можливість для передачі електроенергії з європейської мережі до Молдови та України становить 1,7 гігавата. Ми розуміємо, що в пікові години для попиту цього критично не вистачає. Які плани є щодо розширення пропускної здатності інтерконекторів та супутньої інфраструктури для збільшення європейського імпорту електроенергії?

Дякую вам.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую за запитання. Це важливе запитання, бо стосується, як я сказав, одного із заходів щодо подолання дефіциту генерації в країні. Дійсно, на сьогодні це обмеження – 1,7. Відповідні переговори проведені на рівні комісара Європейського Союзу з питань енергетики Кадрі Сімсон, керівництва Європейського Союзу і Європейської комісії з тим, щоб збільшити цю потужність. Технічно нині ми можемо приймати більше 2 гігават, навіть до 2,4-2,5 гігавата електроенергії, враховуючи, що в минулому році ми добудували і запустили ще одну лінію зв'язку, інтерконектор з Європою – це Жешув – Хмельницька АЕС. Ми працюємо також ще над двома проектами будівництва інтерконекторів, але це не про цю зиму, це проекти, які потребують років реалізації.

Важливо, що навіть у рамках сьогоднішніх технічних можливостей є здатність збільшити обсяг, ми над цим працюємо. Впевнений, що до зими це рішення буде прийнято. Я зараз не готовий говорити, яка це буде величина, 2,2-2,3 чи 2, але впевнений, що буде прийнято рішення щодо збільшення саме можливості імпорту електроенергії з урахуванням ситуації масштабних обстрілів, яку європейці бачать і розуміють, бо ми з ними після кожного обстрілу постійно ділимося інформацією про ситуацію в енергосистемі. Це питання буде вирішено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріз Ірина Василівна, фракція «Європейська солідарність».

Шановні колеги, після цього ще Дирдін поставить коротке запитання і все, запрошуємо гостю.

Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Пане міністре, який відсоток у нас становить сонячна генерація? Чому держава продовжує вкладати такі кошти в атомну електроенергію, якщо наш пріоритет – це децентралізація в рамках «зеленої» генерації. Це запитання до вас.

І запитання до Прем'єр-міністра. Пане Прем'єре, ви пам'ятаєте, що Харківську область звільнили героїчні Збройні Сили України восени 2022 року.

Вовчанськ, інші міста і регіони, там можна було будувати фортифікації. Ми втратили час. Хто конкретно в уряді відповідає за фортифікації?

І друге запитання. Розслідувачі-журналісти оприлюднили інформацію, що в 2021 році, до війни, коли ми говорили про пріоритет армії, на асфальт виділялася кожна десята гривня, на Збройні Сили України – у п'ять разів менше коштів. Ви не хочете вибачитися...

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Прошу просто мене почути. Без атомної енергетики у нас не буде світла. Почуйте мене, не буде світла. Я не розумію, чому проекти в атомній енергетиці викликають якесь таке сприйняття? Якщо ми можемо добудувати Х-3 і Х-4, це 2,2 гігавата в систему, ми будемо це робити. Ми це будемо робити, паралельно, абсолютно вірно, це важливо, розвиваючи і сонячну, і вітрову енергетику, і будь-які інші види альтернативної генерації. Але ви теж маєте усвідомлювати, Україна так географічно розташована, що протягом зими генерація сонця близька до нуля. Треба розуміти, що зимою нам сонце сильно не допоможе втримати енергосистему, тим більше під обстрілами. Слава Богу, у нас є атомна енергетика і ми будемо її розвивати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз буде завершальне питання, прошу поки народних депутатів...

А, будь ласка, ще Прем'єр-міністр.

ШМИГАЛЬ Д.А. Пане Голово! Народні депутати! Стосовно фортифікації. І в 2022, і в 2023, і в 2024 роках урядом виділялися гроші на будівництво фортифікаційних споруд. Загалом значно більше 30 мільярдів гривень за цей період виділено, точніше, тільки за останні півроку виділили 30 мільярдів. На всі проекти щодо фортифікації, і перша, і друга, і третя лінії оборони, які планував збудувати Генеральний штаб Збройних Сил України, що разом з Міністерством оборони України відповідає за будівництво фортифікаційних споруд у нашій державі у період воєнного часу, кошти були виділені в повному обсязі. Стосовно термінів і планів, тут питання з грифом, думаю, що військовики в закритому режимі дадуть на нього детальну відповідь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальне питання – Дирдін.

Прошу народних депутатів зайняти місця, бо після цього ми переходимо до виступу гості.

Дирдін Максим Євгенович. Будь ласка.

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132,

Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. У мене питання до Прем'єр-міністра. Шановний Денисе Анатолійовичу, наприкінці квітня цього року я звернувся до Кабінету Міністрів України з депутатським зверненням щодо відкриття дисциплінарного провадження стосовно посадової особи державної служби у зв'язку з неналежним розглядом депутатського звернення. Кабінет Міністрів «спустив» звернення до Міністерства культури та інформаційної політики України для виконання. Після певних розмов між мною та міністерством в особі тимчасово виконуючого обов'язки міністра міністерство звернулося до Кабінету Міністрів з листом, що вбачає ознаки дисциплінарного провадження, але не попросило уряд відкрити дисциплінарне провадження. Міністерство культури та інформаційної політики почало займатися словоблудством. Прошу вас як очільника уряду розібратися в цій ситуації, вислухати мої аргументи, відкрити провадження та прийняти законне рішення.

А до Міністерства культури та інформаційної політики я звертаюся з вимогою привести цей лист у відповідність із законодавством.

І все-таки прошу Кабінет Міністрів відкрити провадження за моїм зверненням.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую. Прошу передати слово Карандеєву Ростиславу Володимировичу.

КАРАНДЄЄВ Р.В., *тимчасово виконуючий обов'язки міністра культури та інформаційної політики України*. Добрий день, шановні народні депутати, шановний колего! Міністерство культури та інформаційної політики України уважно розглянуло ваше звернення. Справді, на нашу думку, в діях очільників Українського інституту національної пам'яті ми не побачили предмета порушення. Водночас ми зважуємо на те, що могла бути допущена помилка. Після кількох консультацій з вами ми дійшли висновку, що буде правильним пройти всю процедуру, передбачену законодавством, щоб забезпечити, з одного боку, порушення законодавства, зокрема прав народних депутатів, з іншого боку, щоб наша позиція була ґрунтовно виправданою. Саме тому ми звернулися до уряду з відповідною пропозицією порушити провадження. Думаю, що за результатами проходження цієї процедури повністю ми зможемо дати вам вичерпну відповідь, яка вас задовольнить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, «година запитань до Уряду» завершена. Дякую Прем'єр-міністру України та членам Кабінету Міністрів України за надані відповіді (*Оплески*).

Вони нікуди не йдуть, а залишаються з нами.

Шановні колеги, сьогодні маємо честь вітати високу гостю з Республіки Польща, яка прибула з візитом в Україну, демонструючи нашій державі підтримку в цей складний час. У пленарному засіданні бере участь Маршалок Сенату Республіки Польща Малгожата Кідава-Блонська разом з делегацією. Прошу привітати (*Оплески*).

Вельмишановна пані маршалок, Республіка Польща є одним із найважливіших українських партнерів. Висловлюємо вдячність парламенту Польщі і вам особисто за підтримку нашої держави та надану допомогу. Ми високо цінуємо внесок Польщі у протидію російській агресії та на підтримку Формули миру Президента України Володимира Зеленського, зокрема співлідерство в реалізації пункту «енергетична безпека» та участь у засіданнях робочих груп з усіх інших пунктів.

Ми вдячні за готовність Президента Республіки Польща Анджея Дуди взяти особисто участь у першому Глобальному саміті миру, який відбудеться 15-16 червня у Швейцарії.

Від імені Верховної Ради України хотів би подякувати Сенату Республіки Польща за всебічну підтримку вступу України до Європейського Союзу та НАТО. Членство України у цих об'єднаннях також має стати відновленням історичної справедливості для українського народу.

Ми високо цінуємо рішення польського Сенату про визнання Голодомору в Україні 1932-1933 років геноцидом українського народу, а також низку інших важливих резолюцій, спрямованих на протидію російській агресії.

Окремо хотів би висловити вдячність польському народу за надання допомоги нашим громадянам, які внаслідок російської агресії проти України знайшли тимчасовий прихисток у Польщі, а також польському уряду за лікування та реабілітацію військовослужбовців Збройних Сил України.

Дякуємо. *Dziękuję bardzo (Оплески)*.

Шановні народні депутати України, до слова на трибуну Верховної Ради України запрошується Маршалок Сенату Республіки Польща Малгожата Кідава-Блонська. Прошу привітати (*Оплески*).

МАЛГОЖАТА КІДАВА-БЛОНСЬКА, Маршалок Сенату Республіки Польща. Шановний пане Голово, дорогий Руслане! Шановні народні депутати України! Дорогі друзі! Я пам'ятаю четвер 24 лютого 2022 року, він назавжди залишиться у моїй пам'яті як день величезної трагедії – день, коли росія розв'язала жорстоке вторгнення в Україну. Однак це не було початком російської агресії, вона триває вже 10 років. 821 день росія застосовує масову військову силу проти суверенної європейської держави, скоює воєнні злочини та звірства проти українського цивільного населення. Ці дні кардинально змінили безпекову ситуацію в Україні та в усій Європі.

Трагедія України – це також трагедія Польщі. Ми оплакуємо кожне ваше життя і кожне ваше страждання. Оскільки ми століттями живемо поруч, дуже

добре знаємо, що це страждання, заподіяні одним і тим самим ворогом, те саме варварство, варварство кремля, обрушилося на український народ і на польський народ.

Я тут сьогодні перед вами, щоб сказати про те, що нас об'єднує, – про польсько-українську дружбу. Ми віримо в неї і ми її практикуємо. Але ми також добре знаємо, що нічого не дано назавжди. Ми повинні захищати нашу дружбу від недовіри, особливо зараз, коли цю недовіру намагається вселити нам наш спільний ворог – росія. Путін прекрасно знає, як до нього це знали Сталін і російські царі, що Україна і Польща, коли діють спільно, непереможні. Тільки коли нашому спільному ворогові вдається посіяти в нас недовіру, Польща і Україна стикаються зі смертельними випробуваннями.

«Немає вільної України без незалежної Польщі і немає вільної Польщі без незалежної України» (*Оплески*). Ці слова були вимовлені ще в 1920 році тодішнім польським віце-прем'єр-міністром Ігнацієм Дашинським. Уже тоді ми намагалися допомагати одне одному. І коли ми не змогли перемогти ту росію, спочатку перестала існувати суверенна Україна, а потім перестала існувати суверенна Польща. Обидва наші народи пережили невимовні трагедії.

Польсько-українські відносини – це виклик сьогодення, це робота, яку виконують наші політики та дипломати, історики та підприємці, депутати. Але польсько-українська дружба – це також завдання для наших шкіл і університетів, для вчителів нашої молоді, а також для наших церков.

У новому небезпечному світі ані Польща, ані Україна не можуть вижити поодиночі, обидві наші країни потребують Європейського Союзу і НАТО. Нам потрібні друзі як по один бік Атлантики, так і по інший. Польща є в ЄС і в НАТО, Україна має право і повинна бути там (*Оплески*). Процес приєднання повинен відбутися якомога швидше. Київ може розраховувати на нашу підтримку на кожному етапі цього процесу.

Я також хочу нагадати про спільне звернення 24 парламентів, зокрема і Сенату Республіки Польща, у лютому цього року до Співкерів Палати представників США про запуск чергового траншу американської допомоги. Наші спільні дії дали результат: понад 60 мільярдів доларів уже починають спрямовувати на допомогу оборонним зусиллям української армії. Ми готові працювати з вами і надалі для досягнення спільних цілей. Проте мова іде не лише про підтримку Польщі, України з боку НАТО та Європейського Союзу, ідеться також про те, чого досвід України і Польщі може навчити ЄС і НАТО.

Насамперед українці та поляки можуть допомогти Заходу набути імунітет проти кремлівської брехні. Польща не лише показує справжнє обличчя конфлікту, повідомляє, хто є жертвою, а хто агресором, але й активно бореться з дезінформацією.

Майбутній мирний саміт у Швейцарії варто розглядати передусім як вираз якнайширшої підтримки принципів суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України. Пам'ятаємо, що жоден мирний саміт не має стати новим «Мюнхеном» – ніколи, навіть на мить, не можна забути, що тільки Україна має

мандат, щоб вирішувати своє майбутнє. Нав'язувати вам будь-які позиції чи рішення суперечить принципу суверенітету націй та поваги до їхнього права на самовизначення.

Шановні пані та панове, у найближчу неділю в Польщі ми відзначаємо День матері, а через кілька днів – День дитини. Це буде свято не лише польських матерів і дітей, але й усіх матерів і дітей з України, які знайшли безпечний дім у Польщі (*Оплески*). Ми пишаємося тим, що будемо святкувати ці символічні дні разом, але не можемо забути про матерів, у яких забрали дітей, вивезли у невідомому напрямі. Мусимо пам'ятати, що тисячі українських дітей поза своїми сім'ями. Росія намагається відібрати у них історію, сім'ю та ідентичність.

Від щирого серця бажаю українським матерям і дітям, щоб якомога швидше вони могли разом зі своїми сім'ями жити у вільній і безпечній Україні (*Оплески*).

Дорогі друзі, Польща і Україна – два народи, які так досвідчені історією, – повинні разом творити майбутнє об'єднаної Європи – Європи сильної, безпечної та солідарної, бо не буде безпечної Європи без вільної України (*Оплески*).

Нехай посланням для всього демократичного світу стануть слова пісні, яку співають українські воїни: «Єднаймося, браття, у цю лиху годину, нехай ворог знає – ми за Україну!».

Слава Україні! Хай живе Польща!

Дуже дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ще раз оплесками подякуємо вельмишановній пані Маршалку Сенату Республіки Польща за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України та за підтримку України (*Оплески*). Також висловлюємо нашу вдячність Прем'єр-міністру України та членам Кабінету Міністрів України за їх участь у пленарному засіданні (*Оплески*).

Шановні колеги, ще раз дякую всім за роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Сила в єдності і разом до перемоги! Слава Україні!